

Indvending, da de staa i nøje Forbindelse med det Forslag, jeg har tiltraadt i sin Tid i Jernbanekommissionen af 1894, hvor jeg havde den Ære at have Sæde, og hvortil det ærede Medlem for Ribe hentydede. Men derimod vil jeg dog, hvor fremrykket Tiden end er, gøre opmærksom paa, at Slutningen af den Paragraf, som Forslaget nu alene bestaar af, kan jeg ikke fuldt ud give min Tilslutning.

Det hedder i Lovens sidste Punktum: „De Honorarer, der ere tillagte de kgl. Kommissariér ved Statsbanerne for at føre Tilsyn med Anlæg af Privatbaner, skulle fra den 1. April 1906 af Bevillingshaverne indbetales i Statskassen som Bidrag til Dækning af Kommissariernes Lønning.“ Hvorfor er man saa paaholdende fra Statskassens Side? De Egne, der have Privatbaner, og som faa disse tilsete af en af Staten ansat kgl. Kommissarius, skulle betale ind i Statskassen et Bidrag til den forholdsvis lille Løn, som man nu er enig om at votere de kgl. Kommissarier. Det finder jeg ingen Anledning til. Det er højst mærkeligt, at de Egne, der have Statsbaner, blive fri for at give noget særligt Bidrag i dette Øjemed, men de Egne, der med store Opofrelser fra privates og Kommuners Side bygge Privatbaner, skulle betale som hidtil det Bidrag, de have ydet til de kgl. Kommissarier, ind i Statskassen, for at Statskassen derfra kan faa et Bidrag til den mindre Løn, der nu skal gives til de to Kommissarier. Det, synes jeg, er vel smaatskaaret over for de Egne, der have bygget Privatbaner.

For øvrigt vil jeg sige, at det skulde glæde mig, hvis den højtærede Minister kom til det Resultat, at Kommissariatene i alt væsentligt og maaske helt kunde undværes for de private Baners Vedkommende. Jeg ved ikke, hvad det skal til at have al den Kontrol, som de private Baner have. Vi ere mere og mere komne ind paa Selvstyre, men hvor der er Tale om, at Amt og Kommune slutte sig sammen og bygge Privatbaner, under man dem saa godt som intet Selvstyre. Man kan ikke i en Privatbanes Bestyrelse tillade sig at forandre Lønningssatserne for sit Personale, man kan ikke tillade sig at anlægge et Sidespor eller et Vigespor paa en Station, uden at man skal ansøge den kgl. Kommissarius og Regeringen derom. Vi have tilmed en Række Privatbaner efter Loven af 1894, hvor Staten har udredt Halvdelen af Anlægssummen, og, som Følge af at den er i Besiddelse af Halvdelen af Aktiverne, har den afgørende Indflydelse

paa alle Generalforsamlingerne. Thi det er umuligt, at alle de private Aktieejere kunne møde, og selv om de møde alle, er det jo kun i faa Tilfælde, at de kunne blive enige, og saa kunne de endda kun naa til at forkaste, hvad de kgl. Kommissarier finde paa at foreslaa. Men selv kunne de ikke gennemføre noget paa egen Haand, Staten har Overtaget. Men heller ikke der har man turdet vove at give Kommunerne i Forening med Statens delegerede synderlig Magt og Indflydelse paa Ledelsen af en Privatbanes Anliggender. Man maa se at komme bort fra alle disse gamle Baand og Forholdsregler og til en Indskrænkning af det stærke Haandtag. Staten har tiltaget sig over de private Baners Organisation og Ledelse.

At man fra Statens Side skal sikre sig, at Banen holdes i forsvarlig Stand, er givet, men det gør man ved Siden af, at man har kgl. Kommissarier, idet man opretholder det tekniske Tilsyn foruden de kgl. Kommissarier ved alle Baner. Et saadant teknisk Tilsyn maa Staten selvfølgelig øve af Hensyn til Publikums Sikkerhed, men at man ved Siden deraf ogsaa skal have kgl. Kommissarier til at kontrollere Privatbanerne, og at disse fremdeles, tilmed efter denne Løsning af Sagen, skulle afgive et større Beløb hvert Aar til Staten, anser jeg for i høj Grad uforvarsligt. Jeg henstiller derfor til den højtærede Minister at enes med Folketinget om at lade sidste Punktum af Lovforslaget udgaa. Det skulde glæde mig, om den højtærede Minister i Fremtiden vilde tage under Overvejelse de Betragtninger, jeg her har gjort gældende. Jeg synes, at her gør man dem, der eje Privatbaner, og de Egne, hvori de ere anlagte, Uret.

Ministeren for offentlige Arbejder (Svend Høgsbro): Jeg beklager ikke at kunne love det ærede Medlem at optage en Forhandling med dette Ting om den af ham foreslaaede Ændring i Lovforslaget. Jeg kan dog heller ikke tro, at det ærede Medlem for Alvor vil rejse dette Spørgsmaal nu allerede af den Grund, at det blev afgjort for Folketingets Vedkommende i Fjor. Lovforslaget foreligger jo for saa vidt ordret, som det vedtoges her i Fjor, saa det vilde være lidt underligt, om man nu vilde rejse Modstand imod det eller foreslaa Forandringer paa dette Punkt.

I Anledning af det ærede Medlems Bemærkninger om Privatbanernes Forhold og Statens Tilsyn dermed, vil jeg henvise